

BRENZOVICS MARIANNA

DARABOLÁS

(RÉSZLET A REGÉNYBŐL)

A mellettem ülő idős nő szerint ősparkban ülök, kripta fölött, tavalyl elmozdult fölötte a föld. A szakadék megmutatta az üvegkoporsókat, kis múmiák fekszenek benne, nyakukban nehéz aranykereszt lóg.

Lóbálom a lábam a kripta fölött, az idős nő ételekről és sírgondozásról beszél. „Miért nincs gyümölcsfa a temetőben?” kérdezi magától. Régen a kasszálóknak ültettek. Viszont sok a hársfa, mondom, jó az illat. Az is nagy téma, hogy ki milyen orvost ismer.

Két gyerek rángat egy bokrot. Elhalad mellettem egy fejkendős nő, észreveszi az időset, megkérdezi tőle, hogy van?, mennyi a vérnyomása és pulzusszáma? „Most a pulzusszám a rossz”, mondja az idős nő, úgy ver a szíve, mint a verébnek. Szédül, félre megy. A kendős nő kicsit balra billentve hagyja a fejét, úgy töpreng. Aztán a saját problémájáról beszél: „Meg akarta szerettetni a fiam a verebet a kislányával, a kezébe adta, a menyem közben üvöltött: Ne adja a kezébe a büdös madarat!”

Sötét ruhás fiatalok, mint a szarkák, csapatban viharzanak. Hárman kiválnak, elsietnek. Alig látszik közöttük a tér. A hársfák között tisztás, míg a fiatalok annyira egymáshoz szorulva mozognak, hogy alig kapok levegőt.

„Szarul vagyok, de van pinám!”, jelenti ki hirtelen az idős nő. „Pelenkázom!”, nevet fel. Sok pelenkát elhasznál, mert haldokló férje gyakran ürít. A fejkendős nő ezt nem érti, neki csak kétnaponta van széklete. Ez nem helyes, mondja az idős nő, minden reggel kell. Nem undorodik az ürüléktől, tegnap kihordta a latrinából, mert már visszaspriccelt az üreg, amikor belepisilt.

Meglepőnek találja, hogy amikor a tisztába tevés művelete elkezdődik, a férje rögtön szétrakja a lábát, mint egy nő. A seggét kitörli, de a farkát törölje meg ő, mondja. Néha a fal felé fordul, és megtörli, tűnődik. Titokban a férje vécépapírt, zacskót dug a pelenkájába, bosszúskodik. Mondta neki: a nejlon nem fogja fel a nedvességet, különben se bosszantsa őt a hülyeségeivel.

Amikor rájött a férjére az idegesség, mindent szétvert az ágya körül, akkor zúzta össze a lámpáját is, mondja. Most sötétben fekszik. „Helyes”, ha kinn sötét van, bent se gyűjtsanak világot, bólogat a fejkendős az idős nő felé.

„Ne képzelje magát úrnak, beszari.” Ő nem fogja szórakoztatni, nézze a plafont, ha unatkozik. „Gondoljon a múltjára, gondoljon a másik Rozáliára” Ki az a másik Rozália?, kérdezem. Szerette, de büszkeségből, nem járt eleget utána, mondja.

A fejkendős nőt a férje káromolta, csúnyán beszélt vele, ő mégis egész télen ápolta, tisztába tette. Az idős nő kivitte volna a hóba. De a fejkendős sajnálta. Amikor a férje holttest lett, megint megmosta. Az anyósa bevett két altatót és elaludt. Ő nem tudott aludni, mondja, fenn maradt, ült a kisszéken. Nem lehet aludni, amikor halott van a házban, mondja. Kislánykorában az asztalra tették a bort és a pogácsát, hogy legyenek fenn, virrasszanak.

A fejkendős nő mindig a házban és a kertben élt, az apja nem engedte a világba, a rendetlen viselkedésük közé. Kik a rendetlen viselkedésük?, kérdezem. A rendetlen viselkedésük nem imádkoznak, fajtalan szavakat használnak, nem esküdnek hűséget, nem kopognak, cipővel mennek a házba, hangoskodnak, össze-vissza járnak, beszélnek. Mindig izgatottak, türelmetlenkednek, nem tisztelik a természetet, a halottakat, a láthatatlanok világát, mondja.

Nemrég liszttel szórta meg a kerti asztalt, és elolvasta a madárlábak nyomát. „Mit írtak?”, kérdezem. A nő botjával vájatokat vág a porba, nem tudom elolvasni, de nem is érdeklődöm. Halott unokája homlokára is írt, mondta, hogy legyen a neve „ez és ez”, utána kis ládába tette.

Sétálgatok az ősparkban, fejem lehajtva, a talpam emelgetve, mint egy S betű. Alkonyig, amit úgy veszek, ahogy jön, mint a komoly fák. Cigaretám tüze világít, kurta szóhamvakra figyelek: jó lenne, maraggyá, haggyá. Azt hallom, ami van: a felettem mohogó villanyvezetéket, a Föld felszíni zaját. Szemhéjam alatt parázsszigetek jelennek meg, hunynak ki a sötétben, mást nem látok, ha lecsukom. Azt látom, ami van: egy fiú ágat tör, sóhajtás hallatszik. *Hogy tehetted?* Cigaretám tüze felizzik, az árnyak egy kicsit sírdogálnak. „Szent, szent, szent”, mint a szellős ágak, suttogják az esti misén az idős nők. A letört ágra gondolok, hogy mindjárt kimegyek a templomból, újra rágyújthatok, üldöggélhetek egy kicsit a sötétedő szabadban,